

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-gerške dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld., 30 kr., za jeden mesec 1 gld., 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jednokrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ali je mogoča sprava temeljem resolucij katoliškega shoda?

(Dalje.)

Sekcija V.: Tisek.

Katoliški shod proglašja za resno dolžnost vsakega katoličana, zatirati vse veri sovražne časnike in jih nadomeščati z dobrimi, vero in narodnost pospešujočimi, omahljivi pa naj se preustrojijo, da bodo odločno in stanovitno zagovarjali „jedino prava načela“. To izjavo treba je vzprejeti „cum grano salis“; tu so namreč z ozirom na naše današnje razmere nekatere težave in obraniti se ne moremo nekaterih pomislekov. Prva težava se nam vidi ta, kdo naj določuje, katera so „jedino prava načela“, kdo nam bo v tem pogledu pravičen in nepristranski sodnik? Nobeden izmed nas ni nezmojljiv, nobeden brez človeških slabosti; to pokazalo se je zlasti p o katoliškem shodu, ko se preganja kot brezversko to, kar je bilo leta in leta dobro in krščansko. Vzemimo najprej n. pr. naše slovensko slovstvo sploh. Kako različne kritike in sodbe smo že doživeli. Naši najboljši pisatelji, Prešeren, Stritar, Jurčič, Gregorčič, Aškerc, Levstik itd. vsi so bili že obsojeni in da so imeli dotični sodniki oblast, kakor je hvala Bogu nimajo, tedaj bi bili šli najbrže že vsi ti pisatelji in pesniki na ogenj. Vzemimo potem naše časnike. Znano je, da imata „Rimski Katolik“ in „Slovenec“ vojsko skoraj z vsemi drugimi slovenskimi časniki in da imenujeta vsacega, kdor jima nasprotuje, liberalca, kar jima pomeni toliko, kakor brezverec. Znano je tudi, kako ona dva liberalce in brezverce delata. Iztrga se iz kakega spisa posamezen stavek, če treba malo zavije, kaka beseda izpusti, ter potem po svoje raztolmači, in gotova je premisa za sklep, kakoršen se potrebuje v interesu „katoliškega“ časopisja in — katoliške tiskarne. „Slovenec“ v uvodnem članku od 23. januarja t. l. imenuje sicer to orožje, ki se ga bajé framazoni poslužujejo proti jezuitom, nedostojno; vendar se ga on sam v družbi z „Rimskim Katolikom“ prav marljivo poslužuje v boji proti nasprotnim slovenskim pisateljem in časnikom. Le na

tak način je bilo mogoče očitali pesniku Gregorčiču brezbožnost in pesniku Aškercu nemoralnost; le tako je iznašel dr. Mahnič brezverske slovenske liberalce in tako je „Slovenec“ nedavno do pičice natanko dokazal, da so slovenski liberalci pravi pravcati framazoni. So-li to tista „jedino prava načela?“ Dvomimo! In vendar sta zlasti od katoliškega shoda sem „Slovenec“ in „Rimski Katolik“ v izključni zakup vzela katoličanstvo. Tudi še drugače se rabi dvojna mera. Ko je „Slovenski Narod“ lani nekoč izrazil se, da smo Slovenci cesarju neomejeno udani, zavrnil ga je „Slovenec“ rekoč, da je to ateizem (brezbožstvo), ker se cesar stavi nad Boga. Ko so pa kmalu potem jele hoditi udanostne izjave škofu, v katerih se je nahajal prav pogostoma isti izraz neomejene udanosti, klical je „Slovenec“: Slava jim! In vendar je tudi g. dr. Missia človek, zmoti in grehu podvržen človek.

Tako tudi, če „Rimski Katolik“ in „Slovenec“ imenujeta ne le posamezne rodoljube, temveč vso posvetno inteligencijo, ki ni njunih misli, brezverce, ni to nič; ako se pa nasprotno kdo dotakne kacega posameznega duhovnika politika, ali katerega omenjenih dveh jedino izveličevalnih časnikov, razglašja in ovaja se to precej za napad na vso duhovščino, in celo na vero in katoliško cerkev sploh. Tacih zamenjav posameznih oseb s celim stanom in njegovim poklicem je vse polno v teh dveh listih, to je poglaviti način bujskanja duhovnikov, ki drugih listov ne bero, proti vsemu, kar jima ni po godu. In baš katoliški shod prepoveduje jim čitanje drugih listov, kateri po mnenji dra. Mahniča in Andreja Kalana ne zastopajo „jedino pravih načel“. Od tod preganjanje slovenskih naprednih listov in širjenje neresničnih stvari, odtod fanatizovanje nižje duhovščine. — V tem pogledu se torej mi nikdar ne moremo postaviti na stališče katoliškega shoda.

In zdaj še nekaj besed o liberalizmu v resen premisek. Gospoda, ki so pripravljali in predlagali resolucije, pripisujejo vse križe in nadloge, ki tarejo sedanji svet, liberalizmu. Ta je kriv kmetiške, obrtniške in delavske stiske, preganjanja katoliške cerkve, propada pravdnosti itd. Včasih smo mislili, da ta gospoda morebiti le iz površnosti ne loči pravega li-

beralizma od lažnjivega, pravih svobodoljubov od liberalnih farizejev. Iz resolucij katoliškega shoda ter iz pisave njegovih glasil „Rimskega Katolika“ in „Slovenca“ pa se prepričujemo bolj in bolj, da se v doma ne dela tega razločka in da se zmetuje liberalizem sploh, pravi kot lažnjivi jednako. Ali čudno je, da se taista gospoda ne le sama prav pridno poslužuje vseh liberalnih pridobitev, kakor so svobodni tisek, pravica snovati družbe, društva in zadruga, napravljati shode, vršiti volilno pravico itd., ampak jih ob jednom vsem katoličanom prav toplo priporoča. Ali se to ne pravi ravnati tako, kakor v smešnici tisti nespametni človek na drevesu, ki je odsekaval vejo, na kateri je sedel. Tudi ni res, da je liberalizem vsega tega kriv, kar se mu očita. Poglejmo le v države, v katerih vlada pravi liberalizem, na Angleško, v Švico, v severno Ameriko. Ali so res te na slabšem mimo držav, kjer vlada še ali je pred kratkim vladal še absolutizem in v katerih se prava svoboda še ni mogla razviti? Ali ni vsakomur znano, kako lepo se razcvita katoliška vera ravno v severni Ameriki, kjer velja načelo: „svobodna cerkev v svobodni državi“ in kjer je pravi eldorado liberalizma. To vedno zabavljanje liberalizmu pri nas je popolnoma podobno klicanju po reakciji, po absolutizmu. Ali je to klicanje modro? Ali se mari s tem koristi katoliški cerkvi, kateri nje nasprotniki že itak radi očitajo, da je sovražnica svobodi. In ko bi mogoče bilo, kakor ni, priklicati nazaj absolutizem, kaj mislite, da bi ne bili stem prečrtani hkrati tudi vsi načrti katoliškega shoda?

Glede tiska proglasil je torej katoliški shod monopol, ki se hoče sedaj priboriti s skrajno nepoštenimi sredstvi posamezni stranki. Ves boj zoper slovensko časopisje, ki ne služi slepo snovateljem strankarskega katoliškega shoda, je tedaj le reklama za lastna podjetja in žalostno je, ako se za to reklamo zlorablja in pačijo sv. cerkve svete resnice. — Na tej podlagi je sprava nemogoča.

LISTEK.

Skasana Magdalena.

(Novelica. — Češki spisal Jakob Arbes)

Od rana do poznega večera plazila se je po gozdu kakor senca . .

Zdaj je obstala, a takoj zopet trdno korakala naprej; zdaj je sedla in gledala ali nepremično v daljavo ali topo pred sebe — čez hip pa je skočila po konci in zdaj naglo, zdaj leno, včasih celo opotekaje se korakala po strmi cesti ali po krivi gozdni stezi . .

Njeno blede, utrujeno obličje kaže sledove one redke lepote, katera samo v hipih duševne razburjenosti očaruje. Zdaj vzbujala samo sočutje. Z njega gleda namreč utrujenost in prenasitenost; skoro je videti, kakor bi bila na njem zapisana najtrpkejša, najbolestnejša prevara.

In samo včasih, kadar zakroži črno, iskreče se oko po krajini, zdi se, kakor bi trpko zamišljeno obličje oživel; toda takoj potem kaže zopet nepopisno zmes potrnosti, tesnobe in bojazni.

Oblečena je v skoro novo svilno črno obleko in v koketno, obnošeno mantilo; na glavi ima modni letni klobuk z razmršenimi umetnimi cveticami —

— torej redka, zelo redka prikazen v črnih lesih, mejcih ob prales Šumave, kamor le malokdaj zabodi človeška noga . .

Nad gozdi razpenja se vedro nebo.

Pekoče letno solnce pali in praži; vonj smole skoro omamuje. Globoki gozdni mir moti samo včasih temen šum v vrhovih dreves, če jih veter za trnovek zaziblje; tu zategnjen ali cvileč glas kake ptice, tam šum v suhem mahu ali redki travi.

Milo je tu in prijetno dasi jednolično.

Včasih se izpreminja krajina v čarobna zatišja; samo pogled očaruje . .

Toda za vse to in mnogo drugega, kar bi budilo človeku pozornost cele ure, kakor videti nima mlada, jedva šestindvajsetletna žena niti zmislja. Z negotovim, boječe povešenim pogledom tava po gozdu, vidno brez smotra . . Skoro je videti, da ni prvič tu in takoj bi zopet rekel, da je zašla — da ne vé, katero pot kreniti . .

Najedenkrat je obstala na skalnatem gričku gozdne stezice, od kjer se odpira prost razgled v krajino. Vidi pred saboj široko gozdno dolino, katero križajo tu pašniki, tam seče. Po dolini vije se potok, v ozadji pa je na videz od strmo skalo oprta pogorska lovaka hišica; preprost, večji dom obdan s senčnatim ovočnjakom.

Preprosta slika; ali v zarji k zapadu se nagibajočega soluca čarobna.

Vse se leskeče in bliska v žoltilih žarkih, od vseh stranij diše mir in pokoj. —

Plaho zakrožil je žarni pogled mlade ženske po krajini in obstal v daljavi na jednom iz oken lovske hiše . . Trenotek je stala nepremično; ali prsi so se ji dvigale, dokler se ni oddahnila z globokim vzdihom. Najedenkrat pogladila si je z roko lice, oči so ji postale rosne, obrnila se je in — zginila v gozdni senci . .

Krenila je zopet po isti poti nazaj, po kateri je prišla . . Čez hip je neodločno obstala in zopet se vrnila . . Znova zagledala se je s skalnega grička na lovsko hišico, znova stala je tu nepremično z rosaim očesom, na kar se odloči in — zmedeno in negotovo opoteka po krivisem ter tja grapasti stezici v dolino. — — —

* * *

Solnce je zašlo v bagrenem žaru, prišel je večer — tih, miren, čarokrassen . .

Za nekaj časa zavladal je v gozdni dolini žalosten, skoro neprijeten polmrak. Ko pa se je zazibala nad temne gozde luna v magiški svoji krasoti, zalesketal se je kraj v neštevilnih odsevih srebrne ponočne megle. Tu se dvigajo črne sence, tu se

ran ima že dlje časa pristan, a ta zadošča le za čolne prebivalcev. K tem pa pride na leto še 4 ali 6 ladij Kjožotov, za katere pa je v pristanu komaj prostora, ako se pa o nevihti hoče kaka ladja rešiti v pristan, je to nemogoče, ker ni prostora. Da je razširjanje pristana potrebno, to se je že pri- znalo; že imenovana ogrsko-hrvatska družba, znana pod prejšnjim imenom Švrljuga in tovariši, napra- vila je lesen molo. Vlada je za to napravo odsko- dovala imenovano družbo, a leseni molo ne bo več dolgo držal. Že naprava lesenega mola dokazuje, da je razširjanje pristana potrebno. Tu se naklada na ladje mnogo sadja, potem slavnoznani maroni, ki se razpošiljajo z Reke po vsem svetu itd. Zato priporočam izvršenje te točke nasveta, namreč raz- širjanje pristana. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 15. marca.

Karakteristična izjava.

Na mladočeškem shodu v Brnu govoril je tudi dr. Edvard Grégr in mej drugim rekel na- stopne krilate besede, katere podpisemo tudi mi z obema rokama: „Če ne more razviti samo je no sredstvo — cerkveni moment. Zato moram za- vrniti vse tiste, ki nas popisujejo kot sovražnike cerkve, sovražnike vere in ateiste. Mi smo svo bodomiselnost atranka in kot taka spoštujemo vsako prepričanje in z našega principijelnega stališča je greh rušiti verska čutila. Pred vsem pa smo na- rodna stranka in se ne potegujemo za religiozne reforme, nam je vsak ljub in drag, kdor se hoče z nami boriti, ne glede na konfesijo. Mi bi mogli priti s cerkvijo v prepričanje, če bi delovala zoper naše narodne interese.“

Češke razmere.

Češki deželni odbornik dr. Kučera govoril je v ponedeljek pred svojimi volilci v Holešovicah. Izrekel je svoje obžalovanje, da je deželni zboru odkazano tako malo časa za delovanje, kajti Čehi da zahtevajo, naj se vse reči tičeče se Češke, rešijo v deželnem zboru. Mi državne zboru nič ne po- trebujemo. Samo samostojnost Češke nas reši na- rodno in gospodarsko, kajti sedaj, ko sodijo o naših čeških rečeh tujci, v takih razmerah se ni nadeti zboljšanja. Vsak Čeh mora z vsemi silami delati na to, da se ustanovi avstrijska federativna država na zgodovinski podlagi. Češki poslanci so le začasno navzočni v državnem zboru, a zapustili ga doslej le zato še niso, ker je v nas nekoliko politikov, kateri upajo, da bo narodovim željam ustregel sedanj sistem, akopram bi jih bila morala že izkušnja iz- učiti, da je to upanje prazno. — Govornik je na to izjavil, da je bil vedno unet za abstinenco, in da so vse govornice o kakih pogajanjih Mladočev in levičarjev neosnovane, kajti dokler ne priznajo Nemci češkega državnega prava, je ves dotični trud za- stonj. — Zborovalci so izrekli dru. Kučeri in mlado- češkimi poslancem svoje popolno zaupanje.

Državnozborna volitev v Opavi.

Pri ožji volitvi v ponedeljek oddanih je bilo 1247 glasov. Liberalni kandidat je dobil 622, naci- onalni kandidat 625 glasov. Z mestom voli pa tudi trgovinska zbornica in ta je odločilna. Ker ima liberalni kandidat večino glasov trgovinske zbornice zase, je njegova zmaga gotova. Mož se zove Dammel.

Vnanje države.

Francoska kriza.

Bivši pravosodni minister Bourgeois stopil je pred porotno sodišče ter energično zavračal obžalovanja. Obrekovalci njegovi so naposled priznali, da so zlo- rabljali njegovo ime. Tudi v zbornici je bila jako arditna debata, a tudi tu je Bourgeois srečno porazil vse nasprotnike, pri čemer mu je pomagal Ribot. Zbornica je z zadosti lepo večino vzela vladno iz- javo na znanje, zlasti ko so se izvedele spletke zoper Bourgeois. Svedok Golhard je pred sodiščem izpovedal, da je z gospo Cotta in z odvetnikom Bar- bouxom dogovoril vso spletko. Bourgeois je torej opran, čast njegova je rešena, a iz tega je vidno, e kakimi nasprotstvi se imajo boriti najpoštenjši ro- doljubi. Ministerski predsednik Ribot se trudi, pre govoriti Bourgeois, da bi znova prevzel portfeli pravosodnega ministerstva. Bourgeois se odločno brani in najbrže ne bo prevzel portfelja, dokler se ne do- žene ta stvar tudi v parlamentu, oziroma dokler ne bo končana panameška pravda. Dotlej bo Develle interimistično opravljal pravosodno ministerstvo.

Nemška vojaška predloga.

Nemški in južnemški listi se bavijo vse bolj in bolj z eventualnostjo, da bo vlada razpustila državni zbor, ako ne obvelja vojaška predloga. Le redki so glasovi, kateri trdijo, da hoče vlada z grožnjo o razpustu poslance prisiliti, da glasujejo za pred- logo, da je to le manever, češ, vlada se dobro, da bi tudi pri novih volitvah ne bili voljeni poslušnejši možje. Posamezni listi javljajo, da je kancelar Caprivi te dni rekel v neki družbi, da odstopi, če predloga ne obvelja in da prepusti vso stvar nasledniku.

Republičansko gibanje na Španskem.

Odkar so se vršile volitve v parlament, začeli so se španski republični nekam neravno gibati.

Skoro dan na dan uprizarjajo manjše izgrede in rabuke, zlasti v Madridu in v Barceloni, kjer so republičanske demonstracije že povsem navadna stvar. — V Burgosu je glavni tabor republičanov. Vlada je odstavila ondotnega upravitelja, na kar so prebi- bivalci demonstrirali s tem, da so vse hiše in trgovine zaprli ter okna in rta s črnim suknom drapirali. — Tudi anarhisti se oglašajo in to malo bolj nevarno, kakor republičani. V Oleri v provinciji Barcelonski razstrelili so doslej nezasačeni anarhisti z dinamitom več hiš imovitih rodbin.

Dopisi.

Iz Zagreba 13. marca. [Izv. dop.] (Ko- mers v proslavo zjedinenja hrvatske opozicije.) Vse, kar čuti v Zagrebu narodno, vse je hitelo včeraj zvečer na komers, kateri so vse- učiliščniki zajedno z meščanstvom priredili v pro- slavo historično važnega zjedinenja hrvatske opo- zicije. V širnih prostorih „gradjanske streljane“ zbralo se je okolo osme ure nad tisoč oseb, različne starosti in različnega stanu, a vse prešinjene iskrene ljubezni za narod in za domovino ter navdane plemen- tim rodoljubnim navdušenjem. Komersu je predsedoval starosta Zagrebških meščanov gosp. Gjuro Crnadak. Koj po prvem pozdravu vseučiliščnika Marna za- vladala je nepopisna navdušenost. Vse občinstvo je jednoglasno zapelo krasno pesem „Liepa naša domovino“. Politično lice in s tem političen pomen pa je dobil komers, ko je predsednik Crnadak napil zjedineni opoziciji, na kar se je zahvalil sloveči hrvatski učenjak in prvoborilec, prijatelj Strossmayrov, kanonik dr. Fran Rački. Drobna, neznatna vnanost tega slovečega moža pač ne kaže, kakov duh biva v tem telesu, a tudi tujec bil bi hipoma spoznal, da stoji pred njim eden prvih mož v trojedni kraljevini, ko je občinstvo z viharno radostjo pozdravilo dra. Račkega. Ta je v klasično prepro- stem govoru povdarjal namen zjedinenja in razvil program hrvatske opozicije, katera stremi za tem, da ohrani in razširi kulturne pridobitve naroda hr- vatskega v okviru zjedinjene domovine. S tem se ne bo oviralo napredovanja drugih narodov in držav, ker žele Hrvatje pošteno sodelovati na razvoju člo- veške družbe. Ta zaželjeni smotrov ne bo doseči niti kmalu, niti lahko, saj sploh še noben narod ni brez težavnih bojov dosegel svojih smotrov. — Burni živio-klici zadoneli so po dvorani, ko je končal dr. Rački svoj govor. Ta visoki cerkveni dostojan- stvenik, prijatelj največjega katoliškega škofa se- danje dobe, ta mož ni v svojem govoru ni z besedico omenil tistih idej, katere silijo duhovniki na Slovenskem v narodni program in to na prvo mesto. Rački sodi, da je prava in jedina točka po- litičnega programa hrvatske narodne stranke kulturni in politični napredek naroda — drugega nič in tako sodimo tudi mi, kajti vse drugo je ob sebi umevno. — Drugi znameniti govor je govoril vseučiliščni profesor dr. Bresztyenszky, mož, kateremu hije v praih pošteno hrvatsko srce, čeprav piše svoje ime z madjarskim pravopisom. V svojem govoru je naglašal, da je vedno hrepenel po zdru- ženju opozicije, odkar je kot pošten hrvatski unijonist prešel v opozicijo, in izrazil svoje veselje, da se je to naposled vendar posrečilo, kar bo v korist tudi konservativnim principom. Hrvatskih konservativcev ne zadržuje nič, da ne bi pristopili k opoziciji, ker hočejo konservirati samo to, kar je vredno in dobro da se ohrani. Konservativci se ne poganjajo za uto- pije, kakor ne hrvatska opozicija. Hrvatska bodi sestra Ogerski — nikakor pa ne nje pastorka; to pripoznavajo tudi konservativci. — Znamenit je bil tudi govor pravaša dra. Franka, ki je povdarjal, da je prva faza v delovanju hrvatske opozicije kon- čana, da se začenja nova doba, doba oživiljenega političnega delovanja. Magnetna igla nove situacije ne kaže niti na Dunaj, niti v Budimpešto; električni tok gre zopet tja od koder je prišel, v srce. — Za Frankom govoril je Fran Folnegović, odličen pravaš, eleganten govornik. Omenil je hrvatsko na- vado, spominjati se o slovesnih prilikah odličnih rodoljubov. Hrvatski narod ima zlasti dva moža, katerih ne bo nikdar pozabil. Jeden od njiju je mož, ki ima vodilno načelo: Prosvjetom k slobodi, to je Josip Juraj Strossmayer. Kakor je človeku potrebna glava, tako je hrvatskemu narodu potreben Star- čević, in kakor je človeku potrebno srce, tako mu je potreben Strossmayer. Sedaj delujeta srce in glava v slogi. Strossmayer je tisti mož, katerega pozna ves civilizirani svet in katerega čisla kot Hrvata. Strossmayeru gre zahvala, da je Zagreb kulturno središče vsega naroda, Bog ohrani to svetlo

zvezdo, Josipa Jurja Strossmayra. — Popisati na- vdušenje, katero je zavladalo pri tej kakor pri na- slednji napitnici na dra. Starčevića, to je sploh ne- mogoče. — Dr. Milan Amruš, ta krepki, simpa- tični mož govoril je z zanosom napitnico uzornemu, neomahljivemu, značajnemu domoljubu, gorečemu prvoboritelju za hrvatsko državno pravo, dru. Anti Starčeviću. — Ko se je poleglo burno odobravanje, sklenili so navzočniki, da je vladiki Strossmayru s posebno brzojavko sporočiti hvaležno udanost zboro- valcev, dru. Anti Starčeviću pa po posebni depu- taciji. — S tema napitnicama popel se je komers do historične važnosti; tu sta si v duhu segla v roko dva uzorna moža, ki sta si dolgo let naspro- tovala, Strossmayer in Starčević, in narod hrvatski jima je združen v bratski ljubezni klical ginjenega srca: Slava!

Bilo je še mnogo napitnic, izbornih in z na- vdušenjem sprejetih, od katerih naj omenimo samo dve. Dr. Mazzura je napil Mladočehom, župnik Forko pa Slovencem. Zborovalci so z radostjo po- zdravili nasvet, da je brzojavno pozdraviti klub mladočeških državnih poslancev, klub neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev in „Slovenski Narod“. — Po polnoči je bil komers končan. Kdor se ga je udeležil, ta se bo spominjal tega dne na- rodnega probujenja še v poznih letih z zavestjo, da je prisostvoval slavnosti, ko sta se brata spravila in porazumela na skupno delovanje; kdor pa pri tej slavnosti ni bil navzočen, tega bo učila zgo- do- vina, kdaj sta se združili hrvatski opoziciji. Zora puca — bit će dana!

Domače stvari.

— (Zdravniška zbornica v Ljub- ljani) Ministerstvo notranjih zadev odredilo je v smislu §§. 16 in 17. zakona z dne 26. dec. 1891 glede ustanovitve zdravniških zbornic, da se na Kranjskem ustanovi zdravniška zbornica s sedežem v Ljubljani in 9 člani. Štiri člane zbornice in jed- nako število namestnikov volijo v Ljubljani bivaajoči zdravniki, ostalih pet članov in istotoliko namest- nikov pa volilno pravico imajoči zdravniki na deželi v istotoliko volilnih skupinah, katerih vsaka voli v zbornico po jednega člana in jednega zastopnika. Natančneje določbe o razdelitvi zborničnega okrožja v volilske skupine razglasile se bodo v dež. zako- niku in se bodo potem vršile volitve.

— (Slovensko gledališče.) Jutršnja predstava obeta v vsakem oziru biti prav zanimiva. Gospica Mařenka Volnarova opravičila bode gotovo tudi na našem obru izbornu ime, katero uživa na če- škem opernem polji. Z lepo impozantno vnanostjo združuje krepek in zvoneč glas in živo dramatično prednašanje. O vsem tem smo imeli priliko preve- riti se danes in ne dvomimo, da bomo imeli jutri večer zares izreden užitek. V igri „Bratranec“ pa nastopi prvokrat gospica Dragica Kramarjeva, priznana igralka Tržaškega dram. društva in sicer v ulogi stare device gospice Dobske. Začetek pred- stavi je kakor običajno ob 1/8. uri.

— („Ljubljanski Sokol.“) Iz Sokolovega odbora se nam poroča, da so za sedaj določene nastopne društvene veselice: dne 8. aprila jour-fixe v Ferlinčevem salonu; dne 28. maja rodbinski večer na Hafnerjevem vrtu in dne 4. junija izlet na Ko- roško. Meseca julija priredi društvo v Ljubljani večjo slavnost, meseca avgusta pa izlet v Kranj.

— (Prve Ljubljanske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) redni letni zbor vršil se bode v četrtek dne 23. marca 1893. v čitalničnih prostorih. Na dnevnem redu je: 1.) Nagovor načelnikov. 2.) Poročilo tajnikovo. 3.) Poročilo blagajnikovo. 4.) Posamezni predlogi in nasveti. Začetek ob 8. uri zvečer. K obilni ude- ležbi vabi odbor.

— (Vzprejem v c. kr. odgojilnice in vojaška izobraževališča in v odgojne za- vode za hčere častnikov.) Početkom šolskega leta 1893/4 vzprejelo se bode v vojaška izobraže- vališča kakih 275 učencev popolnoma brezplačno ali za polovično plačo in se oddale razne erarične in druge ustanove. Istotako se bode oddalo 20 raznih ustanov za hčere (sirote) častnikov v odgojevališči v Odenburgu. Natančneje pogoje prijavlja uradni razpis v štev. 59. uradnega lista „Laib. Ztg.“ z dne 13. t. m. na katerega tu opozarjamo.

— (Gozdni požar) nastal bi bil skoraj v Rožniškem gozdu. Blizu Drenikovega vrha unelo se je na neznan način suho lesovje ob potu in je go-

Državni zbor.

Na Dunaji, 14. marca.

Posvetovanja o državnem proračunu so v toliko dognana, da je samo še odobriti finančni zakon. Vzlic skrajšanemu obravnavanju trajale so debate dlje kakor štiri mesece. Pri razpravi o finančnem zakonu koncem tega tedna pride gotovo do velike in pomembne politične debate.

Na dnevnem redu je nadaljevanje specialne debate o državnem proračunu, in sicer o točki „Subvencije in dotacije deželnim fondom in zemljiško-odveznim fondom“.

Posl. dr. Laginja pojasnjuje žalostne ekonomske razmere isterskih kmetovalcev, kar dokazujejo sosebno davčni zastanki pri zemljiško-odveznem dolgu, oziroma visoke zamudne obresti, ki so se nabrale. Evidenca ni točna, ker se je v letih 1860 do 1875 jako zanemarila in je bila izdatno otežkočena, ker so ljudje posestva delili. Ako bi se stvar končno uredila, bi tudi davčni uradi lažje izhajali. Govornik utemeljuje in nasvetuje resolucijo, s katero se pozivlja vlada, naj uvažuje, ali bi ne kazalo urediti zemljiško-odvezne razmere tako, da bi vlada odpisala ostanek tirjatve, katero ima država od dežele dobiti, in kateri ostanek znaša 416.000 gld.

Pri točki „Subvencije prometnim napravam“ govori posl. Biankini in toži, da propada pomorska industrija avstrijska, ker se vlada zanjo ne briga. Vlada je pokazala svojo skrb za mornarico samo s tem, da trosi za Lloydovo in za Dunavsko parobrodno družbo milijone in milijone, da pa to dotičnim družbam vendar ne pomore. Lloyd ima tudi v lanski bilanci velik deficit. Govornik priporoča vladi, naj prepreči nevarno borbo Lloydja zoper dalmatinske pomorske družbe in naj sploh obrača na mornarico večjo skrb kakor doslej.

O točki „Državni dolgovi“ govori na kratko posl. Neuwirth, potem vzprejme zbornica vse točke in s tem je končana specialna debate o državnem proračunu.

Zbornica prestopi na drugo točko dnevnega reda.

Nasvet, da se proglasi davčni odsek permanentnim, se vzprejme po kratki debati, katere se udeležita poslanca Formanek in dr. Menger in zbornica začne razpravo, da se naj proglasi obrtni odsek permanentnim, da zamore do jeseni izdelati potrebne premembe obrtnega reda.

Posl. Schwab je načeloma za odsekovne nasvete, a formalno mu poročilo nikakor ne ugaja in zato nasvetuje nekatere premembe.

Posl. Schneider toži, da se obrtni zakon z l. 1885. ne izvršuje točno, odkar je mark Bacquehem trgovinski minister. Odsek bodi permanenten. Govornik opozarja vlado, kako vzlic zakonu zoper oderuštvo, to vendar lepo cvete. Neki dolenjeavstrijski aristokrat je moral od nekega oderuha kupiti 100 starih lokomotiv!

Posl. Czajkowski je zoper to, da se odsek proglasi permanentnim, ker se s tem delovanje dotičnega odseka nič posebno ne pospeši. Stvar se bo najhitreje rešila, če se bo vlada za stvar zavzela tako, kakor za regulacijo valute. Govornik nasvetuje, naj se vprašanje o permanentnosti odloži do jeseni, in priporoča resolucijo, s katero se vlada pozivlja,

zopet bleste in leskečejo drevesa in grmi, skale in pašniki pa so videti, kakor bi bili posuti z milijardami drobnih demantov.

V lovski hiši vlada skoro smrtna tišina. Celo pes-varuh na verigi, ki je pod večer nekoliko ur letal pred svojo kočjo, legel je v kočji in drema...

Samo v prostrani ali preprosti izbi z lesenim stropom koraka počasi nad petdesetleten mož, stroge, skoro bi lahko rekli drzke zunanosti. Rujavo zagorelo njegovo lice pokriva večinoma sivkasta polna brada; redki, tudi že sivi lasje vijejo se zadi do tilnika... Mogočna postava je, širokopleča, mišičnata, marcijalna.

In baš zdaj odseva z drzkim potez nepopisna žalost. Žarno sokolje oko je zaprto, čelo nagubano, bujni ustni skoro krčevito stisnjeni.

Počasi koraka po sobi z na hrbtu prekrižanima rokama. Včasih obstane in upre svoj pogled kam v negotovo praznoto ali na nebo; čez hip pa zopet hodi sem ter tja...

Škozi štiri mala okna prodira polni svit mesece v izbo in tvori z nje preprosto, toda vabljivo, poetično zatišje.

Orožje, lovska priprava in jelenji rogovi na steni nasproti oknom, velika hrastova postelja v

da skliče enketo, kinaj odgovori na vprašanja, katera je navel obrtni odsek.

Posl. Adamec izjavlja, da mladočeška stranka nima nikakega zaupanja do vladne inicijative, zlasti ne, kadar gre za vane socijalopolitične reči. Pri regulaciji valute se je vlada uklonila želji Ogrske. Nasvet Czajkowskega pomeni toliko, kakor da se reforma obrtnega zabna odloži na nedoločen čas.

Posl. dr. Lueger sodi, da imajo enkete samo namen, zavleči kakostvar. Kadar levičarski mož kandidira, tedaj vé obro, kje obrtnika čevlji žuli, sedaj pa hočejo levičrji, da se obrtniki šele vprašajo, kaj jih boli. Ko je šlo za Lloyd in za Dunavsko parobrodno družbo, ni bilo treba enkete, le kadar gre za želje volilcev, tedaj je treba takih enkēt. To vprašanje ni narodnostno, ker tu so vsi želodci prazni, naj so češki ali nemški. Sicer pa vé tudi sedaj vsakdo, tje treba pomoči, samo da se pomoči neče. Iz statistike in z enkētami se da storiti vse, kar kdo hoče.

Posl. dr. Steiwander zagovarja predlog o enkēti, ker je prepričan, da bo na jesen lahko stavila konkretne predloge.

Trgovinski minister Bacquehem pravi, da prepušča zbornici, naj razsodi, ali je permanentnost odseka potrebna ali ne.

Posl. Jaworski je zoper permanentnost odseka, ker je treba korenite in temeljite reforme obrtnih zakonov, taka reforma se pa ne da v naglici izdelati. Torej bi kazalo sestaviti enketo in sicer dvojno; pri jedni bi se vse izjave storile ustno, pri drugi pa pismeno.

Posl. Siegmund očita dru. Luegerju, da hoče na levičarje zvaliti sum, da delajo zoper interese volilcev in se izreka za enketo.

Ko sta še posl. Exner in Ebenhoch posegla v debato, vzprejela je zbornica nasvete obrtnega odseka.

Prihodnja seja jutri.

Govor poslanca V. Spinčiča

v 213. seji državnega zbora dné 3. marca 1893.

(Dalje.)

Preidem na drugo točko odsekovega nasveta namreč na točko o podaljšanju rive in sploh o uredbi pristanišča v Malinski na otoku Krku. Malinska je najvažnejši kraj na tem otoku, sosebno za zunanji promet velike večine prebivalstva tega otoka. Tudi za promet z Reko, s katero je otok v ozki zvezi, je to najbližji kraj. Malinski pristan ni primeren potrebam in bi bila nujno potrebna uredba pristani in podaljšanje rive.

To je že pripoznalo c. kr. pomorsko oblastvo v Trstu in sicer z noto z dné 15. novembra 1887, št. 7416. To oblastvo je obljubilo, da bo skušalo izposlovati, da se potrebni znesek postavi v proračun za leto 1889. Stavilo pa je vrh tega neke pogoje zahtevajoč, da jih izpolni občina. Občina je to storila, ali znesek za Malinski pristan se vzlic temu ni postavil v proračun niti za leto 1889. niti za leta 1890, 1891, 1892 in 1893. Zategadelj spominjam visoko vlado na obljubo, katero je dalo pomorsko oblastvo prizadeti občini.

Tretja točka odsekovega nasveta se dostaje poprave pristani v Vallonu na otoku Cresu. Vallon je sicer majhen kraj, a tu je središče nekaterih drugih vasij, kakor Martinštica, Lubenice itd.; vsi gredo od tod v občinski urad, k davkariji, k sodišču v Cres. Od tod se izvažajo tudi precej pri-

kotu na desno, velika, istotako hrastova miza na sredi, nekoliko preprostih stolov zraven in lesena ura s kukavico na steni med srednjima oknom je vse, kar vzbuja pozornost.

In dasi se leskeče vse v srebrosvitu lune v pesniški krasoti, vlada tu takorekoč mrzla, samostanska otrpnelost.

Kako vse drugače je bilo tu pred tremi leti; ko je sem prišla mlada, sveža ženica, katere srebni glas je, tekmuje z gozdnimi pticami, oživiljal slednji kot, katere jasno, veselo, žarno oko je vzbujalo ljubezen do življenja!

In v tisti čas se baš topi v mislih po izbi korakajoči mož.

Zdi se mu namreč, kakor bi jo videl pred saboj: sloko in vendar bujno sireno z nepremagljivim nasmehom in razvnmajočim pogledom... Vsako kretanje elegantno, vsaka beseda duhapolna, vsak korak zapeljiv — in srce kakor demant.

Srce se mu oži o bolesten spominu.

Raj, katerega je pričarala v gozdno zatišje, trpel je samo nekaj mesecev... Angelček, s katerim je osrečila svojega soproga — bledolica, črnoka devotka, ji ni bila to, kar je drugim materam in kar je bila očetu...

delkov, kakor se mi je reklo do 10.000 hektol. vina in do 600.000 zveznjev drv. Prebivalci Cresa imajo v Vallonski okolici precej posestva in morajo pogostoma v ta kraj priti, da pospravijo svoje pridelke. Promet v tem majhnem pristanu je torej precej velik, toda pristan, imenovan mandracchio je jako majhen, mislim, da je 25 metrov dolg in 16 metrov širok, največje slo pa je to, da je samo 1/2 metra globok, in sicer le o plimi, o oseki pa je velik del pristanišča nepokrit od morja.

Ljudje morajo čisto tudi o nevihtah blago iz ladij izkrcavati in ukrcavati ter so pri tem v največji nevarnosti. Prosili so že večkrat, naj se na jedni strani zgradi diga, zadnja taka prošnja se je poslala cesarju l. 1884. Rešitev na to prošnjo nazznaila se je občini septembra meseca l. 1885. z noto pristaniškega deputata. Noto slóve: „Il suddato eccelso“ — pri nas pišejo oblastva vedno italijansko, tudi Hrvatoma — „l. r. governo marittimo si riserva di far compilare un progetto per miglioramento di codesto porto di Vallon e di comprenderne la relativa spesa in uno dei preventivi dei prossimi anni appena le circostanze lo permetteranno.“ To se pravi: Slavno c. kr. pomorsko oblastvo si pridržuje pravico, izdelati načrt za popravo Vallonskega pristani in ustaviti dotične troške v proračun za jedno prihodnjih let, kakor bodo okolnosti dopuščale.

Gospoda moja! Mislim, da bi bilo za državo, ki ima skoro 40 milijonov prebivalcev in tako velike dohodke, vendar mogoče ustaviti v proračun že sedaj dotični primeroma majhni znesek; od tedaj pa je že skoro osem let minolo in še do danes se ni nič naredilo; upoštevati je tudi, da je pristojno oblastvo obljubilo to delo valed prošnje na cesarja.

Cetrta točka odsekovega nasveta se tiče zgradbe pristani v Dragi Moščenški na iztočni obali polotoka isterskega; Draga moščenška ni samo izhodna točka za Drago, ampak tudi za Mošćenice in Kraj in za nekatere manjše kraje; tam je tudi več morda kakih 40 manjših ladij in lastniki plačujejo od teh ladij davke, ali kadar ladij ne potrebujejo, jih morajo iz morja na kopno potegniti, da jih varujejo škode, a kadar jih potrebujejo, jih morajo zopet s suhega v morje spravljati.

Koliko to truda prizadeva in kako se pri teh manipulacijah ladije poškodujejo, je lahko razvidno. V bližini, morda dve uri daleč, leži svetovnoznana Opatija; zato bi skoro rekli, da je sramota, da je kaj takega mogoče v bližini tako slavnega kraja.

Zgradba pristani je torej jako potrebna in sicer taka, kakršno sem nasvetoval v resoluciji; napraviti bi bilo dva mola po 50 metrov dolga.

Zgradba pristani je tudi v občem interesu. Parniki imenovane ogrsko-brvatske družbe se tam ustavljajo; a ljudij in blago je v ladije in z ladij spravljati s čolni in to če je vreme ugodno; če vreme ni ugodno, pozdravljajo parniki kraj od daleč — in se peljejo mimo njega, ne da bi se ustavili. Zgradba tega pomena bi pa bila zato splošnega pomena, ker mej Rabcem in Reko ni varnega pristani, ker tudi pristan v Rabcu ni takov in ker ni varnih zavetišč za ladije, ako nastane slabo vreme.

Da je zgradba pristani v Dragi Moščenški potrebna, to je priznala vlada že pred nekaterimi desetletji. Pogajanja vlade z občino pa so se izjalovila, ker je občina zahtevala veliko večji pristan. Od mene nasvetovana velikost bi popolnoma zadostala, a pristan bi ne bil samo ododnemu prebivalstvu v korist, ampak tudi splošnega pomena.

Priporočam torej visoki zbornici, naj vzprejme proračunskega odseka nasvet, visoki vladi pa priporočam, naj izvede ta nasvet.

V točki 5 odsekovega nasveta se priporoča razširjanje Lovranskega pristani na isti obali Lov-

➡ Dalje v prilogi. ➡

Najedenkrat je bilo, kakor da bi ji postalo dolgočas po šumnem življenji velikomestnem, iz katerega je tako rekoč slučajno zablodila v gozdno samoto...

Sicer tako veselo obličje kazalo je tiho žalost. Dolgočasila se je, zevala, iskala samote... In samo nekaj mesecev po rojstvu svojega otroka izginila je iz lovske hiše ostavivši dete in svojega soproga za dve gladki, rujavi lici gizdavega huzarskega častnika, ki je bil malo pred tem prišel slučajno kot turist v lovsko hišo.

Strašna katastrofa je bila neposredni nastopek.

Med tem, ko je ona v ljubimčevem naročji s polnimi požirki pila iz čaše razkošja, med tem, ko je ona kot kraljica plesov vezala na-se pozornost neštevilnih občudovalcev telesnih in duševnih svojih dražestij, med tem, ko se je potapljala v opojnem, omamujočem vrtinci rafiniranih velikomestnih razkošij, zavladala je v lovski hišici žalost...

Tu je bilo, kakor bi vse izumrlo...

In samo včasih, ko se je ostavljeno dete nasmejalo, razjasnil se je za hip mrčni obraz strogega postarnega moža, ki mu je moral biti oče in mati ob jednom...

(Konec prih.)

Opera!
Štev. 47. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 524.
V četrtek, dne 16. marca 1893.
Gospica **Mařenka Volnarova** od češke opere
v **Piznu** kot gost.
CAVALLERIA RUSTICANA.
(Kmetско viteštvo.)
Opera v jednom dejanju, uglašbil Pietro Mascagni. Besede
spisala G. Targioni-Tozzetti in G. Menasci. Kapelnik gosp.
Fr. Gerbič. Režiser gosp. Jos. Noll.
V cerkvenem zboru poje iz prijaznosti oddelek
pevskega zbora „Glasbene Matice“.
Novi kostumi.

Prea opero:
BRATRANEC.
Burka v jednom dejanju, Češki spisal dr. Jos. Štolba. Pre-
ložil Ig. Borštnik. Režiser g. Ignacij Borštnik.
Začetek točno ob 1/8. uri, konec ob 10. uri zvečer.
Dramatično društvo.
Pri predstavi svira godba slavnega domačega pešpolka baron
Kuhn št. 17.
Ustopenina:
Parterni sedeži I. do III. vrste 1 gld. 30 kr. Parterni se-
deži IV. do VIII. vrste 1 gld. 10 kr. Parterni sedeži IX.
do XI. vrste 1 gld. Balkonski sedeži I. in II. vrste 1 gld.
Balkonski sedeži III. vrste 80 kr. Galerijski sedeži I. vrste
50 kr. Ostale vrste 40 kr. Ustopenina v lože 80 kr. Parterna
stojišča 60 kr. Dijaške ustopenice 30 kr. Galerijska stoji-
šča 20 kr.
Sedeži se dobivajo v čitalnični trafiki, Šelenburgove ulice,
in pri blagajni.

Prihoda predstava bode v nedeljo, dne 19. marca 1893. 1
Blagajnica se odpre ob 7. uri zvečer.

Tujci:
14. marca.
Pri **Maliči:** Podkorny, Mandl, Blaschka, Endriss,
Engel, Dohan, Fischer z Dunaja. — Wellick, Wagner iz
Prage. — Weste iz Brna. — Mazzarolli, Zorzenow iz
Trsta.
Pri **Slonu:** Cosollo, Gilhofer, Sturzeis, Petziwat,
Elger, Lehm, Berger, Pollak, Neufeld z Dunaja. — Tessoni
iz Beljaka. — Rosenberg iz Grada. — Larkins iz Lon-
dona. — Kundman iz Velikih Lašč. — Verly iz Cirknice.
— Maschaurk iz Brna. — Volnarova iz Pizna.
Pri **avstrijskem cesarju:** Razboršek iz Št.
Martina. — Novoda iz Kranja.
Pri **južnem kolodvoru:** Stiasny z Dunaja. —
Lippitsch iz Grada. — Hauska iz Kranja. — Mullich iz
Trsta. — Petz iz Beljaka. — Horak iz Celovca.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
14. marca	7. zjutraj	738.3 mm.	8.2° C	sl. jzh.	obl.	
	2. popol.	737.2 mm.	12.2° C	sl. jzh.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	738.2 mm.	9.4° C	sl. jzh.	obl.	

Srednja temperatura 9.9°, za 6.9° nad normalom.

Dunajska borza
dné 15. marca t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	98.85	98.90
Srebrna renta	98.75	98.80
Zlata renta	117.15	117.10
4% kronska renta	96.95	96.85
Akcije narodne banke	987.—	987.—
Kreditne akcije	345.40	348.50
London	121.15	121.15
Srebro	—	—
Napol.	9.63 1/2	9.63 1/2
C. kr. cekini	5.72	5.72
Nemške marke	59.32 1/2	59.27 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	147 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	197
Ogerska zlata renta 4%	115	95
Ogerska papirna renta 5%	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	130
Zemlj. obč. avst. 4 1/2% zlati zast. listi	119	—
Kreditne srečke	100 gld.	198
Rudolfove srečke	10	25
Akcije anglo-avst. banke	200	157
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	250	—

Ustanovljeno leta 1858.
Anton Maček
tovarna slamnikov
v Domžalah pri Ljubljani
priporoča vsakovrstne (252-7)
slamnike
iz domače in tuje slame in prevzema
popravila po najnižji ceni.

Znižana cena!
Jurčiča
zbrani spisi.

Jurčiča
zbrani spisi.
Znižana cena!

I. zvezek: „Deseti brat“. Roman.
II. zvezek: I. „Jurij Kozjak, slovenski janičar“. Povest iz 15. sto-
letja domače zgodovine. — II. „Spomini na deda“. Pravljičje in po-
vest iz slovenskega naroda. — III. „Jesensko noč mej slovenskimi
polharji“. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. „Spomini starega
Slovenca ali črtice iz mojega življenja“.
III. zvezek: I. „Domon“. Povest. — II. „Jurij Kobila“. Izvirna
povest iz časov lutovske reformacije. — III. „Dva prijatelja“. —
IV. „Vrban Smukova ženitev“. Humoristična povest iz narodnega
življenja. — V. „Goida“. Povest po resnični dogodbi. — VI. „Ko-
ziška sodbja v Vinjli Gori“. Lepa povest iz stare zgodovine.
IV. zvezek: I. „Thotapeet“. Povest iz domačega življenja kranjskih
Slovenov. — II. „Grad Rojinec“. Povest za slovensko ljudstvo. —
III. „Klosterski šolnik“. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. „Dva
brata“. Resnična povest.
V. zvezek: I. „Hči mestnega sodnika“. Izvirna zgodovinska povest
iz 15. stoletja. — II. „Nemški vâpet“. Povest. — III. „Sin kmet-
skega cesarja“. Povest iz 16. stoletja. — IV. „Lipe“. Povest. —
V. „Pipa tobaka“. Povest. — VI. „V vojni krajini“. Povest.
VI. zvezek: I. „Sosedov sin“. — II. „Moč in pravica“. — III.
„Telčja pečenka“. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. „Bojim
se te“. Zgodovinska povest. — V. „Ponarejeni bankovci“. Povest iz
domačega življenja. — VI. „Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker
je krompir kradel“. — VII. „Črta iz življenja političnega agitatorja“.
VII. zvezek: I. „Lepa Vida“. Roman. — II. „Ivan Erazem Ta-
tenbah“. Izviren historičen roman iz 17. veka slovenske zgodovine.
VIII. zvezek: I. „Ovet in sad“. Izviren roman. — II. „Bela
ruta, bel denar“. Povest.
IX. zvezek: I. „Doktor Zober“. Izviren roman. — II. „Moj dvema
stoloma“. Izviren roman.
X. zvezek: I. „Rokovnjači“. Zgodovinski roman. — II. „Moj pri-
jatelj Jamalec“. — III. „Šest parov klobas“. — IV. „Po tobaku
smrdiš“. — V. „Ženitev iz nevoščljivosti“.
XI. zvezek: I. „Tagomer“. Tragedija v petih dejanjih. — II. „Be-
rite Novice“. Vesela igra v jednom dejanju. — III. „Veronika Des-
niška“. Tragedija v petih dejanjih. — IV. Priprodene pesni: „Juna-
kov grob“, „Pranski posvečeni“, „Vilino meševanje“, „Slovenski
junak iz turškega boja“, „Slovenski kres“, „Rakita“, „Predica“,
„Sinekovo vprašanje“, „Kamen na grob“, „Stari stolp“.

— Zvezek 60 kr., elegantno vezan 1 gld. —
Pri vnanjih naročilih velja poštšina za posamični nevezani
zvezek 5 kr., za vezani 10 kr.
Dijaki dobivajo Jurčičeve „Zbrane spise“ po 50 kr.
izvod, ako si naroče skupno najmanj deset izvodov.
Prodajajo se
v „**Národní Tiskarni**“, pri g. A. Zagorjan-u
in v drugih knjigarnah.

Razglas.
Kot zastopnik Janeza Žerovnik-a, kura-
torja Josipa Oražem-a, posestnika na Šujci,
naznaujam, da se bode
dné 20. sušca 1893
dopoludne ob 9. uri počenši in, ako treba, tudi pri-
hodnje dni vršila na Šujci pri Dobrovi
prostovoljna prodaja
Josip Oražem-ovih posestev
ležečih v kat. občini Šujica, in sicer njiv, seno-
žetij in gozdov ter kajže, v skupni cenilni vrednosti
3030 gld.
Vpogled dražbenih pogojev dovoljen je pri
c. kr. z. m. dlj. okrajnem sodišču v Ljubljani in v
pisarni podpisanega ob navadnih uradnih urah.
V Ljubljani, 9. marca 1893.
Dr. M. Hudnik
(260—2) advokat.

Lekarna „k
zlatemu držav-
nemu jabolku“.
J. PSERHOFER’ja
Dunaj, I.,
Singerstrasse
15.
Kri čistilne kroglice, preje imenovane **univerzalne kroglice,** kot znano, lahko
čistilno domače sredstvo.
Od teh kroglic stane: **1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitok s 6 škat-**
ljicami 1 gld. 5 kr., če se pošlje nefrankovano proti povzetju pa **1 gld. 10 kr.**
Če se poprej vpošlje denarni znesek, potem stane poštuine prosta pošiljatev: 1 zvitok kroglic
1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov
5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jeden zvitok se ne more pošiljati.)
Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kri čistilne kroglice“
zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi
podpis **J. Pserhofer** in sicer z **rudečimi črkami.**
Balzam zoper ozeblino **J. Pserhofer-ja.** 1 lonček 40 kr., s
poštne prosto pošiljati 65 kr.
Sok od ozkega trpotca Spitzweigerichsaft), 1 stekl. 50 kr.
Američansko mazilo zoper protin,
1 lonček 1 gld. 20 kr.
Prašek zoper pótne noge, cena škatljici
50 kr., s pošt-
nine prosto pošiljati 75 kr.
Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s pošt.
prosto pošiljati 65 kr.
Angleški balzam, 1 steklenica
50 kr.
Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in
inozemске farmaceutiske specialitete ter se poskrbje vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v za-
logi, na zahtevanje točno in najceneje. — **Pošiljatev po pošti** izvršujejo se najhitreje proti
temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
Če se preje vpošlje denar (najbolje s poštno nakaznico), potem je pošt-
nina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.
(96—6)

Življenjska esenca (Praške kapljice),
1 stekleničica 22 kr.
Fijakerski prašek za prsi, 1 škatlja
35 kr., s
poštne prosto pošiljati 60 kr.
Tannochinin-pomada **J. Pserhofer-ja,**
najboljše sredstvo za
rast lasij, 1 pušca 2 gld.
Univerzalni obliž prof. Steudel-a, 1 lonček
50 kr., s poštne prosto
pošiljati 75 kr.
Univerzalna čistilna sol **A. W. Bul-**
rich-a, do-
mače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.
Izvod iz voznega reda
veljavnega od 1. oktobra 1892.
Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi ozna-
čeni so v **srednjeevropskem času.**
Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).
Ob 6. uri 38 min. zjutraj osebni vlak na Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 11. uri 55 min. predpoludne osebni vlak na Trbiž,
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.
Ob 4. uri 21 min. popoldne osebni vlak na Trbiž, Be-
ljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Pariz, Linc, Ischl,
Budejevica, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare,
Prago, Karlove vare, Draždane, Dunaj via Amstetten.
Prihod v Ljubljano (juž. kol.).
Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via
Amstetten, Draždani, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Eger, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Ischlja, Ljubna, Celovca, Franzens-
feste, Trbiža.
Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla,
Trbiža.
Ob 9. uri 27 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna,
Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.
Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).
Ob 7. uri 15 min. zjutraj v Kamnik.
„ 2. „ 10 „ popoldne v Kamnik.
„ 7. „ 00 „ zvečer v Kamnik.
Prihod v Ljubljano (drž. kol.).
Ob 6. uri 35 min. zjutraj iz Kamnika.
„ 11. „ 06 „ dopoludne iz Kamnika.
„ 6. „ 20 „ zvečer iz Kamnika.
Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani
za 2 minute naprej. (12—56)

Karlovo varski mlinci (oblatki),
Vaniljski skladanci (Waffeln),
Lešniški skladanci,
zavoj samo po 80 kr., dobiti je zmeraj sveže pri
ANTONU JEČMINEKU,
specerijska trgovina, (171—10)
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 16.

Kazenski zakon
in
Kazenski pravdni red
za
gospode juriste in druge
dobivata se v slovenskem jeziku
(v usnje vezano)
v „**Národní Tiskarni**“ v Ljubljani.
Cena 3 gld. in 2 gld. 80 kr.

relo že na kakih 200 štirjaških sežajev na okolu. Posebno proti Šiški je bila nevarnost, da se ne razširi ogenj, ker je bilo tudi precej vetrovno. Nekateri dijaki zadušili so še pravočasno ogenj predno se je razširil in tako obvarovali gozd velike škode.

— (Nesreči.) V Dobovcu v Radeškem sodnem okraji šla sta 68letni posestnik Martin Smodič in njegov sin Miha na senošet, da posekata star javor. Ko je drevo padlo, oplazilo je Smodiča tako silno, da se je brez zavesti zgrudil in kmalu potem umrl. — V Dobrem v Laškem okraji sekali so drevje v gozdu inženjerja Lindauerja iz Celja. Padajoča smreka podrla je na tla petnajstletno gostačevo hči Marijo Ločnik tako nesrečno, da je bila nesrečnica takoj mrtva. Sodnijska preiskava bode pokazala, ali zadeva kaka krivda drvarje.

— (Stekel pes.) Poročil o steklih psih na Dolenjskem ni konca. V Vinici na hrvaški meji so zopet pobili sumnega psa in se je konstatovalo pri razparanju, da je bil stekel. Pri dveh drugih pobitih psih pa se je pokazalo, da sta imela drugo bolezen, ki se pa lahko zamenja s steklinjo. Odredilo se je vse potrebno v veterinaro-polijskem oziru.

— (Iz Šoštanja) se nam piše: Koncert, ki se je dne 12. t. m. priredil v naši čitalnici v prid ostalim ponesrečenim delavcem v Škalah vspel je sijajno. Plemenita ideja gospé Kačičeve, prirediti tak koncert, rodila je dobro seme. Došlo je 170 gld., za naše razmere izredno visoka vsota. Ta sicer skromna podpora bode dotičnim materam z mnogimi otroci gotovo jako tolažilna. Odbor, na čelu mu gg. Kern in Kačič, razdelil bode na cvetno nedeljo dobljeno vsoto v naši čitalnici mej dotične rodbine, ki se bodo ta dan gotovo hvaležno spominjale vseh dobrotnikov. Petje izvrševal je čitalnični mešani in moški zbor ter po stari navadi častno rešil svojo nalogo. Dolgotrajno ploskanje za vsako pesnijo dokazalo je, da so pevci večji svoji nalogi. Posebno dopadali so se mešani zbori, kateri je bilo kakih trideset dam in gospodov in so se morali vsi ponavljati. Kako tudi ne?! Slišati toli ljubke glase krasnih gospá in gospodičin prava je slast. Tudi čveterospev (gg. Remic, Gostinčar, Kramar in Stergar) — naše čitalnice opravičeni ponos, je pokazal ta večer milobo in moč slovenske pesmi. Šele pozno v noči razšli smo se zadovoljnega srca, v svesti si, da smo storili svojo človeško dolžnost in saj nekoliko olajšali revo in bedo teh sirot.

— (O velikem požaru v Št. Rupertu) dne 11. t. m. pišejo se nam iz Savinjske doline še nekatere podrobnosti. Ogenj nastal je ob 3. uri popoldne ob konci vasi. Ker je pa hud veter pihal ravno proti vasi, stal je v manj kot četrt ure 44 poslopij v plamenu, ki so vsa zgorela. Škoda zadene 14 posestnikov in je nad 50 osob brez vse strehe. Ubogi ljudje rešili so le golo življenje in živino. Iz neke zaprte hiše rešila je mati svoja dva otroka z nevarnostjo svojega življenja in bi bila zgorela, ko je hotela oteti še nekaj obleke, da je ni rešil njen sin. Vrli rešitelj svoje matere pa se je tako hudo opekel, da je njegovo življenje v nevarnosti. Na pogorišču je bilo 12 brizgalnic in so posebno ognjeglasna društva iz Št. Petra, Žalca, Vranskega, Št. Pavla in Celja delala neutrudljivo ter otela, kar se je sploh dalo oteti. Posebno vrolo so se obnesli ognjegasci iz Žalca, ki so pod vodstvom g. Hausenbichlerja kmalu bili na pogorišču in oteli tri hiše. Škoda je velika, ceni se na 30.000 gld. Zavarovani so bili pogorelci sicer vsi, a komaj za četrtino škode. Vsled požara je pretrgana telefonična zveza mej Trstom in Dunajem. Zgorelo je več telefonskih drogov in leže žice pretrgane ali pa zmedene po tleh, ker so deloma tudi pregorele.

— (Nadzorniki za pouk v risanju.) Naučno ministerstvo uvedlo je strokovnijaško nadzorovanje pouka v risanju na gimnazijah, realnih gimnazijah, realkah in učiteljskih; za nadzornika na učnih zavodih na Gornjeavstrijskem, Solnograškem, Štajerskem, Koróškem, Kranjskem in za zavode z nemškim poučevalnim jezikom na Tirolskem imenovan je g. Herman Lukas, za Primorje, Dalmacijo in za učne zavode z italijanskim poučevalnim jezikom na Tirolskem pa g. Matej Gembreich, učitelj na državni gimnaziji v Novem mestu.

— (Vrašana železna veriga.) Neki mesarski mojster v Celovci dal je izsekati iz močnega hrastovega hloda štirivoglato tnalno za meso sekati. Tesar si ni mogel raztolmačiti, zakaj se mu je pri tem delu pokvarilo več sekir. Stvar se je razjas-

nila, ko je našel, da je bila globoko pod skorjo vrašana v les železna veriga. Bržkone ostala je ovita na mladem dresu in se je potem vrasla in prerasla tako, da je ni bilo več videti.

— (Mato vitez Vodopić) pokojni škof Dubrovaški se je rodil v Dubrovniku l. 1816. Mašnikom je postal l. 1840. in potem župnikoval celih 38 let v Smokovljah, Konavlih in v Gružu. Iz njegovega peresa so mnogi biseri hrvaško-srbske knjige, mej drugim pripovedi: „Marija“, „Tužna Jele“, „Robinjica“, „Na dobovskem razvalinama“ in dr., potem spisi „Pučka imena trava, tica i živa“. Njegovi spisi se odlikujejo po živahnem elegantnem slogu in nelosežno krasnem jeziku. Za svoje zasluge je bil odlikovan l. 1875 z vitežkim redom Frana Josipa. Dne 27. aprila 1879 je bil imenovan kanonikom stolne cerkve Dubrovaške, a dne 19. marca 1882. škofom Dubrovaškim in kot tak 3. septembra istega leta posvečen na Dunaji. Večnaja mu pamjat!

— (Razpisane službe.) Pri okrajnem sodišču v Radovljici izpraznjeno je mesto kancelista z dohodki XI. plač. razreda. Prošnje za to, eventualno za drugo izpraznjeno mesto kancelista je oddati do dne 15. aprila pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani. — Pri okrožnem sodišču v Novem mestu razpisano je mesto pisarja z mesečno plačo 30 gld. Prošnje do 28. t. m. pri predsedstvu okrožnega sodišča istotam. — Pisar z dnevno plačo 1 gld. 50 kr. vsprejme se v neki Graški pisarni. Zahteva se popolno znanje nemškega in slovenskega jezika. Prošnje v nemškem in slovenskem jeziku v Gradec 211.191 — poste restante. — Poštna odpraviteljica se vsprejme pri c. kr. poštnem uradu na Primorskem. Mesečna plača 25 gld. in prosto stanovanje. Pojasnila daje gosp. F. Ahčin na Marije Terezije cesti šte. 14 v Ljubljani.

— (Gozdne sadike.) Opozarjamo vse posestnike gozdov, ki potrebujejo gozdnih sadik, na današnji inzerat o prodaji takih sadik. Oddajale se bodo sadike letošnje spomlad v gozdnem vrtu Ljubljanskem. Več pove inzerat.

Razne vesti.

* (Česka opera na tujem.) Gledališka ravnatelj A. Bauman iz Brna in P. Švanda iz Plzna sta sklenila pogodbo na štiri leta, da bodela skupno ustanovila operno društvo, katero bode v tujini pelo češke opere, posebno Smetanove. To društvo bode začelo svoje predstave dne 1. julija v Berlinu, kjer ostane do konca julija meseca, potem odpotuje v Chicago, kjer bode za čas razstave dajalo operne predstave tri mesece. Na zimo se vrne zopet v Evropo in nastopi v Parizu, Peterburgu in drugih glavnih mestih evropskih.

* (Madjarski jezik in njegovo napredovanje.) V madjarski akademiji je nedavno novi član Julij Vargha slavil napredovanje madjarskega jezika. L. 1840 bilo je 4812.000 madjarsko govorečih prebivalcev, a l. 1890 naštel se jih je 7.426.730. Madjarski živelj narasel je za 54.31%, nemadjarski samo za 22.92%. Dalje je rekel, da se najlaglje pomadjarijo Slovaki in Nemci in da so židje najmočnejši stebler madjarstva in madjarske državne ideje, da so oni prave predstraže „Magyar-ország“.

* (Darilo magnata.) Grof Friderik Wenckheim dal je postaviti na svojem posestvu v Borossebu v Aradskem komitatu stroj za električno luč in je ponudil občini, da sme brezplačno uporabljati ta stroj za razsvetljavo ne samo ulice, nego tudi večjih zasebnih hiš. Tako bode trg Borossebes prekosil mnogo velikih in imenitnih mest, ki nimajo še električne razsvetljave.

* (Zapuščina igralke.) V Parizu umrla igralka in lahkoživna dama Ozy ostavila je tri milijone frankov pomočnemu društvu za dramatične umetnike.

* (Ohlajeni anarhisti.) Te dni imeli so Pariški natakarij shod v veliki dvorani delavske borze. Proti 1/29. uri začeli so prihajati anarhisti v malih kardelih. Ker jih niso hoteli pustiti v dvorano, pričel se je boj in anarhisti so konečno s silo udrli v dvorano, kjer je pretepanje se nadaljevalo. Še le ko so izpustili na razburjene anarhiste silne curke mrzle vode iz velicega rezervarja, ki služi za slučaj požara in je nastavljen nad dvorano, bil je konec boju in so se ohladile anarhistične strasti.

* (Hotel za mrtvece.) V Parizu hote zgraditi nekateri prvi medicinski in finančni možje velik hotel za mrtvece blizu kakega velicega pokopališča. Prostora bi bilo za 600 sobic, v katerih bi hranili do pogreba mrtveci, katerih bi ne bilo moč imeti doma. Poleg vsake take sobice bi bila še druga sobica za čuvaje in za sorodnike. Pred jedonadstropnim poslopjem bil bi prijazen vrtič. Tudi mrtvaške sobice bile bi prijazno urejene, da bi nič ne spominjalo na smrt, ako bi se slučajno probudil kak navidezno mrtev.

Književnost.

— „Slovanski Svet“ prinaša v šte. 5. nastopno vsebino: Zaščita narodnosti. — Iz državnega zbora. — Святой Отецъ! — O kritikiki dra. Mahniča. — Iz Krčevinskih potočnic. — Jaz sem pravi rodoljub. — Iz poezij Fr. Levatika. — Biserje i alemovi. — Humboldtova papiga. — Iz Rusije, meseca februarja. — Imajo li Rusi samobitni stavbinski slog? — Kakó je odgovor dr. Mahniča žalostno-duhovit za post. — Dopisi. — Ruske drobtinice. — Ogled po Slovanskem Svetu. — Zmes. — Književnost.

— „Technický Obzor“, organ Spolku architektů a inženýrů v království Českém, prinaša v št. 5 nastopno vsebino: Projekt pro plodinovou bursu v Praze. — Jak asi bude působiti český zemský zákon ze dne 17. prosince 1892 na rozvoj místních drah v Čechách? — Upravení živností stavebních. — Zprávy stavební. — Prostředky dopravní. — Oznámení a posouzení technických spisův redakci zaslaných.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 15. marca. Permanentni odsek za kazenski zakon ukrenil, da koj po končanem zasedanju deželnih zborov nadaljuje posvetovanja.

Territet 15. marca. Cesar, poslovivši se v hotelu od cesarice, odpotoval ob 9. uri 15 minut. Cesarica ostane še nadalje v Territetu.

Pariz 15. marca. Yves Guyot povedal v neki družbi, da je v neki seji ministerskega sveta Constans izročil Carnotu zapisnik od pamske družbe podkupljenih politikov. Constans izjavil pred sodiščem, da je to neresnično.

Pariz 15. marca. Po kratki debati o interpelaciji radi odstopa Bourgeoisa votiral senat vladi zaupanje z večino 153 glasov.

Berolin 15. marca. Razni listi javljajo, da so pogajanja radi trgovinske pogodbe mej Rusijo in Nemčijo ustavljena, ker je Nemčija stavila pogoje, katerih Rusija nikakor ne more vzprejeti.

Berolin 15. marca. Pruska poslanska zbornica vzprejela novi volilski red, odklonivši vse dodatne predloge narodnih liberalcev in svobodomiselne stranke.

Narodno-gospodarske stvari.

— Zavod za pitanje kuretine. Baron Ervin Pistor namerava ustanoviti na svojem posestvu „Zadvorski“ zavod, v katerem se bode pitala kuretina, kakor imajo take zavode druga večja mesta. V Zagrebu pa bode zaloga, kjer se bode prodajala taka pitana kuretina. Baron Pistor je že pred 15 leti začel pošiljati hrvaške purane v Pariz in v London in si je ljudstvo, posebno v hrvaškem Zagorju prislužilo prav lepe novice z izvažanjem kuretine. Samo minulo leto poslali so eksporterji 15.000 puranov v London, za katere so Angleži plačevali dobre cene. Pitala se bode kuretina po najnovejših načinih z razdrobljeno koruzo in čistim mlekom. Zavod bode imel v prvi vrsti namen oskrbeti prestolico hrvaško z dobro rejeno in pitano kuretino.

— Koliko zasluži Švica od tujcev? Švico obiskuje povprek na leto 250.000 tujcev, ki potrosijo v raznih hotelih kakih 67 milijonov frankov. Ako se k tej vsoti prišteje še, kar potrosijo tujci za vožnje na železnicah, parobrodih, vozeh, za vodnike zdravnikov, zabave itd., sme se reči, da Švici pride na leto samo od tujcev nad 100 milijonov dohodkov. Največji hotel ima kanton Bern s 650 posteljami za tujce. Spomladi lanskega leta imela je Švica 1836 hotelskih zavodov.

Za prebivalce mest, uradnike itd. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uravnovalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 1 gld. Po pošttem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, znamenovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od 2 škatljic se ne pošilja. 3 (18-4)

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.